

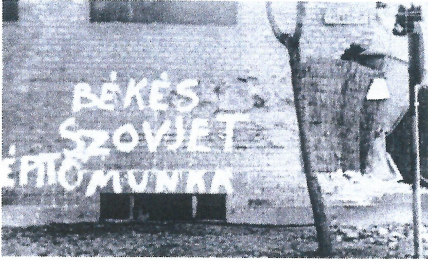

ŐRZŐ

A POFOSZ 1956-os Hagyományörző Tagozatának kiadványa
VI. évfolyam 24. szám 2020. december

„A hagyományörzés nem a hamu megartása, hanem a láng továbbvitele.”
Morus Tamás

Mozaikok – 1956 (Első rész)

Zdrasztvujtye tovaris! (1)

Az egyik kőbányai üzem bejáratánál megjelent egy orosz tank és az ott álldogáló munkásoktól benzint kért a parancsnok. A munkások azonban nem adtak neki, de nem is adhattak, mert pár perccel azelőtt adták oda az

utolsó csepp benzint a felkelők egyik autójához.

A páncélos kissé odébb ment és megállt a Gyömrői út és a Felsőcsatári út kereszteződésében. Félóra múlva az üzem kapuján egy overallba öltözött férfi lépett ki, hóna alatt egy kétkilós kenyérral. Haza akart menni, s a tank közelébe érve kommunista módra, felemelt ököllel köszöntötte ruszki elvtársait. A tankosok azonban nem voltak annyira bizalmasok, mert amikor egy kicsit távolabb járt, a tankágyúval rálöttek. Az overallosból nem sok maradt és a lövedék összedöntötte a közelben lévő transzformátorház felét is. Az üzem nem volt más, mint a MASZOLAJ, a Magyar-Szovjet Olajipari Művek, a szélöltt ember pedig a vállalat Üzemi Bizottságának (ÜB) elnöke. A transzformátorház megmaradt falára a munkások felírták: „Így néz ki a szovjet segítség, újjáépítés!” A halott ÜB elnökre pedig csak az volt a megjegyzésük: „Isten nem ver bottal!”

A 124-es

Egy októberi hideg hajnalon a vecsési villamos-végállomás közelében lévő pékség előtt körülbelül 300 asszony és gyerek állt sorba kenyérért, amikor egyszer csak hernyótalpak csikorgása hallatszott az Üllői út felől. Egy T-34-es közeledett két páncélautó kíséretében. A pestlőrinci Nemzetőrséghez tartozó szabadságharc csoport tagjai, akiknek feladatai közé tartozott a kenyérkiosztás ellenőrzése is, elbújtak, hogy az oroszok ne lássanak fegyvereket és békén menjenek tovább. A tank azonban, fedélzeti géppuskájával, minden provokáció nélkül tüzet nyitott a sorban állókra. Majd – amikor a „fasiszták” elleni dicsőséges fegyvertényüket befejezték – eltávoloztak.

(1) Oroszul: Szervusz, elvtárs!

Sok-sok halott és súlyos sebesült maradt a szétlőtt pékség előtti járdán. A kommunista kormány által behívott „bátor rendcsinálók” tankjának számát azonban feljegyeztük: 124 volt a száma. Telefonon leadtuk a számot a környező kerületek Nemzetőr csoportjainak: meg kell semmisíteni a 124-est.

Pár nap múlva telefonhívást kaptunk a kispesti Rendőrkapitányságon lévő kispesti nemzetőröktől, hogy a megadott számú tank Pesterzsébet irányából a Wekerle-telepen áthaladva több utcai járókelőt legéppuskázott és a kispesti Üllői úton Pestlőrinc felé tart.

A 124-est sikerült a Kőbánya-Kispest vasútállomás Lehel utcai sorompójánál rácsalni a Ferihegy felé vezető műútra, ahol a vecsési gyilkosok megkapták útlevelüket a pokolba. Itt örömmel említem, hogy a kispesti Wekerle-telepi Nemzetőrség „bevaló” parancsnoka, Apró József itt él Ausztráliában. Szívből örülök, Jóska, hogy Te is élsz, mert otthon jártamkor sok volt nemzetőr, szabadságharcos kivégzéséről értesültem, többükről írtam is. Illést például, aki a Te sebesüléssel után lett kispesti nemzetőr, Kádárék pufajkásai, a volt ÁVO-sok 1956 decemberében a kispesti Rendőrkapitányságon agyonverték.

A kenyerek

A harcok napjaiban a budapesti pékek, sokszor életük kockáztatásával, éjjelnappal sütötték a kenyeret. Az egyik reggel a pestlőrinci Nemzetőrség gimnazistái kenyeret vételeztek az egyik helyi pékségből, hogy a körzetben lévő légvédelmi katonáknak vigyenek.

Ahogy a Gyömrői úton szállították a friss kenyeret, egy tank közeledett. A fiúk a kocsit az úton hagyva elbújtak kívánni, amíg a tank elmegy. A tank azonban megállt. Vagy öt perc múlva kinyílt a teteje és óvatosan körülnézve kiszállt belőle egy ruszki. Odament a kenyértől illatozó kocsihoz, kivett egy cipót, félbetörte, majd jó étvággal enni kezdte. Mikor társai a tankból ezt látták, ők is kiugráltak és nekiestek a többi kenyérnek. Erre a magyar fiúk méregbe gurultak: csak nem hagyják, hogy a katonáink kenyerét az ellenség felfalja! Több kézigránátot dobtak a kocsira. Mikor a robbanások füstje elszállt, két oroszot láttak jajgatni a tank mellett, a többiek meg elfutottak. Utánuk lőttek, de azok elmenekültek a tankjukat is hátrahagyva.

Így jutottunk egy T-34-eshez és a benne lévő R320-as adó-vevő rádióhoz, melyen aztán az oroszul hibátlanul beszélő magyar híradós katonánk orosz katonai szerkocsikat és tankokat csalt ki a lőrinci határban húzódó keresztúri erdőből, mely járműveket a legtöbb esetben sikerült megsemmisítenünk.

Bányay László Sydney, Ausztrália (Magyar Élet, ausztráliai hetilap, 1989. november 9. Folytatása következik) <http://18ker1956.hu/kenyerestank.pdf>

Drámai sorok a magyar forradalomról

„A vereségük maga a győzelem volt”

Az alábbi – az 1956-os forradalom és szabadságharc rezüméjeként értelmezhető – profetikus szavak az amerikai költő és író Archibald MacLeish-től származnak. Hosszú élete során (1892-1982), sokrétű tevékenysége mellett, Rooseveltnél elnök felkérésére az amerikai kongresszus fő könyvtárosa is volt, tehát magas rangú amerikai körökben jártas emberként szól. A *Time-Life Magazine* 1956. december 10-i számában megjelent drámai sorai az 1956-os forradalom és szabadságharc egyik legfontosabb publicisztikai eredménye.

Magyarország népének

Nem a magyar forradalomról beszélünk. A magyar haláltusáról beszélünk. Attól a pillanattól kezdve, hogy a kommunista rezsim Budapesten a fegyvertelen tömegre lövetett és így a vitáját a magyar néppel – amit nem tudott megnyerni –, átvitte a politikai vitáról a fegyveres forradalom területére – amit viszont a szovjet segítséggel nem tudott elveszteni –, a magyar ellenállás letörése elkerülhetetlenné vált.

A világról azt láttuk, hogy az atomháborún kívül nem volt más válaszája, mint szörnyűködéssel és undorral várni és figyelni egy haragra gerjedt nemzet brutális, módszeres megsemmisítését túlerő és lelkiismeretlen árulás által.

Érthető minden bizonnyal, hogy nekünk itt az Egyesült Államokban szégyenkeznünk kell azért, mert képtelenek vagyunk lépni ebben a rémálomban. Viszont nem szabad elfelejtenünk, hogy ebben a szenvedésben és kínban, többel tartozunk Magyarországnak népének, mint merő sajnálkozással. Mert a vereségük maga a győzelem volt.

Azok a magyar diákok és munkások, nők és harcoló fiatalok többet tettek a kommunizmus jövőjének elreteszelésére, mint egész hadseregek és diplomaták hada annakelölte. Ők többet adtak és többet tettek. Ugyanis, amit tettek, az az volt, hogy megmutatták a kommunisták brutális képzettségét egész Ázsiának, egész Afrikának és az egész világnak, hogy világosan láthassa.

Innentől kezdve, amíg emberek élnek bárhol is, akik emlékeznek Magyarországnak legyilkolására, Szovjet-Oroszország soha többé nem tud a világ elé állni az emberiség jótevőjének pózában.

A magyar halottak letépték az álarcot. A sírokban, ujjai között tartják az álarc cefáit.

(Fordította: Ámon Antal)

„Nem elég kiáltás, kiállás is kell,
Nem elég kiállás, hitvallás is kell,
Nem elég hitvallás, látomás is kell,
Csak az láthat jövőt, aki hinni mer!”

Dömötör Tibor: Üzenet a világ magyarságához

Antal Péter közgazdász, lelkész életútja *Aki két nyelven álmodik és imádkozik*

Antal Péter 1957 elején hagyta el az országot és végül Ausztráliában telepedett le; közgazdászként az AUSTRADE nevű ausztrál állami intézmény főtisztviselője volt nyugdíjazásáig. E cég az ausztrál vállalkozások exporttevékenységét segítette tanácsadással, adatszolgáltatással, tanfolyamokkal, kapcsolatokkal. A közgazdász a közösség érdekében is értékes tevékenységet végzett: református lelkészként az egyik melbourne-i gyülekezet vezetője, illetve a Victoriái Magyar Emberjogi Alap – amely a romániai falurombolási program megakadályozására alakult – egyik alapító tagja volt. Alábbi interjúnkban életútjáról, s az 1956-os forradalomnak a személyes sorsában gyakorolt hatásáról kérdeztük.

- Hány éves volt 1956-ban?

- Az 1956-os forradalom és szabadságharc idején 16 éves és 4 hónapos voltam. A családom alsó középosztálybelinek számított. Öten voltunk testvérek. A családban egy kereső volt, édesapám, bár már én is dolgoztam az iskolai szünetekben 13 évesen az állami gazdaságban. Három és fél kilométert gyalogoltam a munkahelyemre naponta.

Eredetileg Budapesten laktunk egy polgári lakásban, de a háború alatti bombázások elől leköltöztünk a nagymama Budapest közelében lévő vidéki házába. A budapesti lakásunkat 1944-ben elvették és gettót csináltak belőle, majd a kommunisták vették birtokba. A forradalom után, mikor én már egy éve Ausztráliában voltam, sikerült az egész ház áráért visszavásárolni a lakásunkat.

- 1956-ban középiskolás volt?

- Szakiskolába jártam, ahol 2,5 napot jártunk iskolába és 3,5 napot

műhelyekben töltöttünk, ami jó tapasztalatszerzés volt. A szakiskola mellett jártam a Práter utcai középiskolába, majd később a Cházár András utcai középiskolában talákoztam felső középosztálybeli fiatalokkal. Közös rendezvényekre jártunk, így általános ismereteim voltak arról, hogy a diákoknak milyen elvárásai voltak úgy a rendszerrel kapcsolatban, mint jövőjükkel kapcsolatban. Elvártuk, hogy az elképzeléseink lépésről lépésre haladva megvalósuljanak.

- Milyen életpályát szeretett volna választani?

- Hetedikes koromban gimnáziumba szerettem volna menni, és később üzleti körökben dolgozni. Szüleim azonban szakma felé irányítottak, mert abból meg lehetett élni, így erre álltam rá, inasnak jelentkeztem több helyre is. Például jelentkeztem a Csepeli Autógyárba, ahol teherautókat készítettek, de oda nem vettek fel, mert mikor megkérdezték, hogy milyen fémeket használnak az autógyártásban, csak a vasat tudtam megnevezni, mást nem tudtam felsorolni. Végül egy belvárosi állami vállalatnál lettem ékszerész inas.

- Mi előzte meg személyes életében 1956. október 23-át?

- A politikai nézetem akkor kezdett formálódni, amikor 1954-ben a nándorfehérvári csata emléknapját ünnepeltük. Ekkor már, Sztálin halála után kezdett a társadalmi helyzet egy kicsit változni, az emberek elvárásai is változtak. Úgy gondolták, hogy a jobblétet a szorgos munka, az egyenlő jólét fogja biztosítani. De arra is voltak elképzeléseik, hogy az életszínvonal emelését miként lehet elérni. Ezekről beszélgettünk főleg a szaktársakkal, néha otthon is. Lengyelországról is hallottunk, Gomulka megújítási kísérletei reményt adtak.

- 1956. október 23-án milyen eseményekben vett részt és a forradalom kitörése hol érte?

- Aznap, ahogy a tanítás befejeződött kettő, fél háromkor, a Cházár András utcából egy csoporttal gyalog indultunk el a belvárosba. Tudomásunk volt arról, hogy az egyetemisták szimpátiatüntetést akartak szervezni, aminek engedélyét visszavonták. Ahogy elértük a Kiskörutat már egyre több fiatal csoportot láttunk. Köztük mi is folytattuk az utat a Sztálin úton (ma Andrásy út), majd a Bajcsy-Zsilinszky út felé menet a villanyoszlopokra kiragasztva már láttuk a 12 pontos követeléseket. Elérve a Bajcsy-Zsilinszky utat többezres tömeggel talákoztunk. Eleinte a járdáról néztük a felvonulókat, de a hívó szóra mi is beálltunk 15-16-an a vonuló tömegbe. Többen táblákat hoztak, amelyekre jelszavak voltak felírva. Az emberek néha skandálták ezeket, de többnyire egymással beszélgettek, megosztva egymással a véleményüket. Persze, ha a beszélgető másik fél vonakodott a saját véleményéről beszélni, attól tartózkodtunk, mert nem éreztünk biztos talajt. Együtt vonultunk a

Parlament elé. Amikor ott lekapcsolták a világítást és az emberek a kezükben tartott újságokból fáklyát gyújtottak, akkor éreztem meg, hogy ez valami más, mint ami volt.

- A forradalom kitörése valószínűleg a vonaton ért. Háromnegyed tízig voltam a Kossuth téren, utána indultam vonattal haza. Addig tüntetés volt. Forradalomba akkor váltott át, amikor a rádiónál löttek. Otthon a rádióból hallottuk a késői híreket, de még nem tudtunk a Bródy Sándor utcában történekről. Az eseményekről másnap értesültem, amikor visszatértem Budapestre.

- A forradalom alatt naponta följárt Budapestre?

- Följártam. Egyrészt kíváncsiságból, másrészt, mert a forradalom után két nappal a szüleim gombamérgezéssel a Szent János Kórházba kerültek. Mivel a vonatközlekedés akadozott, ezért naponta biciklivel jártam fel őket látogatni.

Október 30-án az oroszok majdnem elgázoltak, de sikerült leugranom a bicikliről és elfutnom. Sokat jártam a Kiskörúton, a Kálvin téren és a környéken. Sok üzlet kirakatát láttam betörve, de minden a helyén volt. Sok feliratot láttam. Közülük egyet hadd említsek: „Akarja látni Budapestet (sz)éjjel? Jöjjön Budapestre!”

- Mikor és miért döntött arról, hogy elhagyja a hazáját?

- Amikor november elején bejöttek az oroszok és már lehetett, visszatértem az iskolába. Sok változást tapasztaltunk, sok zaklatás volt és egyesek hiányoztak az osztályból, aminek okáról nem beszéltünk. Nekem is két jó barátom halt meg. Ezek ellenére otthon akartam maradni, vártam a helyzet javulását, de hogy mi lesz, nem tudtuk. Ismerősök köréből volt, aki elment Ausztriába, három hétig ott volt, majd visszajött. Voltak olyan rokonaink, akiket elkaptak és néhány napra börtönbe zárták őket, de tudták, hogy folyamatos zaklatásnak lesznek kitéve később is. Láttam, hogy mi a helyzet az országban és 1957. január 24-én este elhátároztam, elindulok. Reggel öt órakor már a vonaton voltam. Mivel a határok már zárva voltak, nem is nyugat felé indultam, hanem Jugoszlávia felé. Úgy tudtam, hogy ott egyrészt könnyebben át lehet jutni a határon, másrészt, hogy arra nem volt aláaknázott terület csak drótkerítés és őrtorony. Baja felé mentem, s Bajához közeli kis faluban húztam meg magam egy ismerős néninél, akinek kifizettem két éjszakát szombaton. Hétfőn pedig, mikor piacnap volt és az emberek többen mozogtak a tanyák körül, úgy gondoltam, könnyebb átsiklani a határon. Izgalmas azért volt, mert a vidék a határon túl is olyan volt, mint a határon innen, a templomokban ugyanúgy harangoztak délben, így sokszor nem tudtam hol

vagyok. Szerencsére eligazítottak, hogy melyik templomtorony felé haladjak. Persze elkaptak a szerb határőrök, de csak azt akarták tudni, van-e nálam fegyver.

Táborba kerültem, ahol például Macedóniában együtt voltunk egy Keleti László nevű színésszel, egy zsidó emberrel, aki angol órákat tartott nekünk. No, nem sok szót tanultam meg tőle, talán kettőt: a matróz - sailor és a majom - monkey szavakat.

- Hogyan került Ausztráliába?

- A táborba különböző országokból jöttek – Belgiumból, Brazíliából -, felajánlották a befogadást, de nekem addigra a szüleim elküldték egy Sydney-ben lakó ismerős család címét, akiktől garancialevelet kértem és kaptam. Ezzel sikerült Ausztrália felé hajóra szállnom. A hosszú út után, valamiért mégsem Sydney-ben szálltam ki, hanem Melbourne-ben. Jól is tettem, mert már a táborban voltam két napja, amikor küldtek egy sürgönyt, hogy nem tudnak elhelyezni, mert éppen felújítják a házukat és nincs helyük. Ez is azért történt, mert a bevándorlási hivatal jelezte nekik, hogy megérkezett az a személy, akinek garancialevelet adtak, és kérdezték, mit csináltak vele. Ezt a sürgönyt a táborban nem mertem megmutatni, mert féltem, hogy visszaküldenek Európába.

- Amikor Ausztráliába érkezett hová került?

- Mikor leszálltam a hajóról, Bonegilla-ba kerültem, Melbourne-től északra, 300 km-re, melynek hivatalos neve Bevándorló Fogadó és Képzőállomás (*Migrant Reception and Training Centre*). Ott teljes ellátást, háromszori étkezést kaptunk. Ezen kívül kaptunk még 17,5 shilling munkanélküli segélyt. Sokan szenvedtek az étkezésnél, mert a húst a bárány és a birka jelentette, minden ételnek birkaanyagú íze volt, amihez a magyarok nem voltak hozzászokva, mellé babot, borsót, tököt, krumplit adtak. Egészen alapszintű angol nyelvtanfolyamot is biztosítottak, ahol a hétköznapi nyelvet sajátíthattuk el, hogy tudjunk tájékozódni, vásárolni. 65-en voltunk egy osztályban. Néhány héttel később jött a hír, hogy egyházi kezdeményezésre a 18 év alattiakat farmokon családok befogadják. Így kerültem Nyugat-Victoriába a nyári szezonra egy tehenészetbe. Egyszer vacsora közben szerettem volna kérni még a krumplipüréből (*mashed potatoes*), de a hallás után tanult nyelv megbosszulta magát, mert *smashed potatoes*-t (*smashed* jelentése ütött) kértem a családnak nagy derűtséget okozva. Az idénymunka után visszatértem a táborba, ahol kaptam egy címet és a havas hegyekbe mentem egy családhoz, akinek vágóhídjuk volt. Náluk laktam kosztért és kvártélyért egy évig, ott

dolgoztam, felmostam a vágóhídon, kertészkedtem, de valójában munkanélkülinek számítottam. Munkanélküli segílyt nem kértem, mert szégyelltem.

- Mivel annyira fiatal volt, volt-e lehetősége tanulni?

- Végül kaptam munkát vidéken egy táborban, ahol 3,5 hónapig konyhalegény voltam, heti 7 napot dolgoztam. Ott is próbáltam hallás után tanulni, a baj csak az volt, hogy olaszokkal voltam, így a végére jobban beszéltem olaszul, mint angolul. De milyen az élet, Melbourne-ben úgy kaptam állást, hogy jelentkezésemkor a munkavezető, aki felvett, máltai volt, s olaszul beszélünk a felvételemkor. Vele közvetlen barátság is kialakult. Újsághirdetés útján kerestem lakást, s véletlenül éppen magyaroknál sikerült bérelnem.

- Érezte-e azt, hogy a megkapaszkodás után kinyíltak a lehetőségek ön előtt?

- Feltétlenül. Dolgoztam, de az estéimet nem akartam csak otthon tölteni rádió vagy zenehallgatással. Tanulni akartam. Több lehetőséget akartam magamnak, ezért beiratkoztam esti középiskolába, ahol biztos lehettem benne, hogy a nyelvtudásom megfelelően fog fejlődni. Igazam is lett, mert kellő nyelvtudást szerezve tolmácsolást vállaltam orvosoknál, ügyvédeknel. Emellett több tanfolyamot is elvégeztem, megtanultam a művészi fémművességet, a fényképszínezést (akkor még fekete-fehér fényképek készültek, s azokat színeztük ki), ingatlanügynökséget. Később elmentem Kanadába és onnan visszaérkezve beiratkoztam az egyetemre és közzgazdász lettem.

- Amikor házasságra gondolt fontos volt-e, hogy magyar legyen a felesége?

- Igen, bár magyarok közé nem nagyon jártam, olyan lányt szerettem volna, aki hasonló gondolkodású, mint én. Fontos neki is megőrizni magyarságát, de nem zárkózik el az ausztrál közösségtől sem.

- Mennyire különbözik egy magyar és egy ausztrál?

- Mindkét népben megvan a leleményesség, a találékonyság, a körültekintés, a boldogulni vágyás. Talán kevesebb lustaságot láttam az ausztráloknál. Az életvitelük és a hozzáállásuk különbözik főleg a történelmük mássága miatt. Ismerek olyan ausztrált, aki azért tanult meg magyarul, mert a szomszédja magyar volt. De ismerek olyan magyarokat, akik az ausztrál szomszédaik befolyására elhagyták magyar anyanyelvüket és anélkül beszélnek angolul, hogy a nyelvtani alapokat elsajátították volna. Ezzel a gyerekeiknek sem mutatnak jó példát, akik nehezen vagy egyáltalán nem tanulnak meg magyarul és még le is nézhetik szüleiket a rossz angolságuk miatt.

- Volt-e és van-e honvágya?

- Honvágyam főleg a menekülttáborban és az első évben volt, amikor munkanélküli voltam. Ahogy azonban kaptam a leveleket és hallottam a híreket otthonról, azok nem kecsegtettek azzal, hogy ott jobb lett volna, mint itt. Történelmi tanulmányaim révén az a nézetem, hogy Európa egy megbízhatatlan darázs-fészék. Nemcsak egy ember tudja megcsalni a másikat, hanem egyik ország is a szomszédját. Mikor arra gondoltam, hogy Trianonnal kapcsolatban mi történt, be kellett látnom, hogy nemcsak a rosszindulat és az irigykedés volt egyesek részéről, hogy feldarabolták az országot, hanem a manipulálni kész hajlam is, amivel láthatatlan módon lehet rángatni egy népet országon belül anélkül, hogy tudnák, hogy őket rángatják. Ausztráliában ezt nem tapasztaltam.

- Milyen nyelven imádkozik?

- Több nyelven is, de főleg angolul és magyarul. Az első 25 év során az egyházi életem kizárólag ausztrálok között telt, ott angolul imádkoztam. De ha magyarok között voltam például egy ebéden, ott magyarul mondtam el az asztali áldást. Később, református lelkészként természetesen magyarul mondtam az istentiszteletet. Egyébként az volt a szokásom, hogy fejben – akár beszélgetések során is – mindig a másik nyelvre fordítottam a hallottakat, ezzel fejlesztettem folyamatosan a nyelvtudásomat.

- Milyen nyelven álmodik?

- Mindkét nyelven. Mikor szüleimről, rokonaimról, vagy Magyarországról álmodom, magyarul álmodom. Mikor ausztrál történésekről, eseményekről szól az álom, akkor angolul.

Az interjút készítette Kurtz Mária, Melbourne

Impresszum: ÓRZŐ, a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége (POFOSZ) 1956-os Hagyományörző Tagozatának negyedéves hírlevele.

Főszerkesztő: Ámon Antal. Tel.: (1) 257-0190, 06 30-814-9917

Szerkesztő: Vasvári Éva, lapszerkesztő: Kurtz Mária

Kiadóhivatal: 1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 155.

Tel: (1)789-1466, e-mail: hagyomanyorzok1956@gmail.com

Honlap: [www.hagyomanyorzok1956@weebly.com](http://www.hagyomanyorzok1956.weebly.com)

A háborúskodás európai éllovasai

A problémamegértés kulcsa az összehasonlítás

A Nyugat fejlett államai gyakran emlegetik a kommunizmust átélő Közép-európai országoknak az „európai értékeket”. Főleg azzal a szándékkal, hogy bezzeg az Európai Unióba (EU) régebben beletartozó országok példaképpül szolgálhassanak. Minderre azonban rácáfolnak a tények, amelyekről számos dokumentum tanúskodik. Az alábbiakban két könyvből idézünk, amelyekből – a háborúskodásra való hajlamot és gyakorlatot illetően – nem a példamutatás, hanem az elrettentő viselkedés tanulsága vonható le.

Az 1480 és 1940 között az európaiak által vívott háborúkban a következő volt a fő résztvevők aránya, az európai militaristák rangsora:

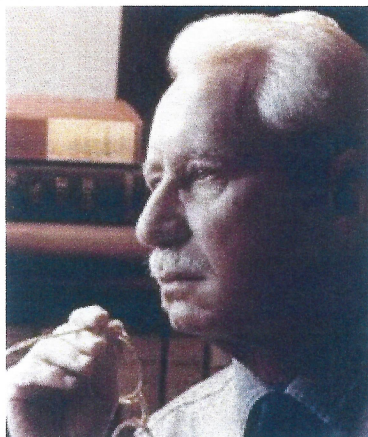
Angolok	28 (EU)
Franciák	26 (EU)
Spanyolok	23 (EU)
Oroszok	22
Osztrákok	19 (EU)
Törökök	15
Lengyelek	11 (EU)
Olaszok	9 (EU)
Svédek	9 (EU)
Németek	8 (EU)
Hollandok	8 (EU)

(Forrás: Keeling: *Gruesome Harvest (Borzalmas betakarítás)*, 1992, 131.old.)

A 12. századtól 1925-ig számolva, az évek százaléka, amelyekben a vezető európai hatalmak háborúban álltak:

Spanyolország	67% (EU)
Lengyelország-Litvánia	58% (EU)
Görögország	57% (EU)
Nagy Britannia	56% (EU)
Franciaország	50% (EU)
Oroszország	46%
Hollandia	44% (EU)
Ausztria	40% (EU)
Olaszország	36% (EU)
Németország	28% (EU)

(Forrás: Pitirim Sorokin: *Social and Cultural Dynamics*, 1985.)

Új rabszolgaság a politikusok diktatúrájában

Will Durant könyve a szovjetek kommunizmusáról

Alábbi írásunkban idézetet közlünk Will Durant (1885-1981) amerikai író, tanár, történész és filozófus: Oroszország (1) tragédiája, egy rövid látogatás benyomásai – *The Tragedy of Russia: Impressions from a brief visit* New York, Simon and Schuster, 150-54.

old. – című könyvéből. A szerző a szovjetek kommunizmusának jogtípró mechanizmusát feltárva különleges éleslátással világít rá e diktatúra lényegére, amely nem más, mint az új rabszolgaság könyörtelen rendszere.

„Most már végképp elérkezett az idő, hogy az értelmiség, a liberálisok és a világ radikálisai felemeljék szavukat ezen új rabszolgaság ellen. Hogy világosan és egyértelműen annak nevezzék, ami. Mert tovább már nem lehet kételkedni abban, hogy ebben a politikusok diktatúrájában megtalálható minden visszaélés, amit a liberálisok és radikálisok a saját társadalmaikban generációkon keresztül támadtak.

A szovjetek megfojtottak mindenféle versenyt és magukat a monopóliumok monopóliumává alakították. A szovjet rendszer visszaállította a jobbágságot, a kötelező munkavégzést és a röghöz kötött szolgaságot egy olyan nép számára, amely csak néhány éve szabadította fel magát forradalommal és polgárháborúval a feudális láncok alól. A rezsim alacsonyan tartja a béreket és serénynek a munkavégzést. A munkahelyi demokrácia csupán színlelt. A dolgozókat terelik és kordába fogják, mint a barmokat.

A szovjet rendszer könyörtelenül iparosította a nőket is, mégpedig az alatt a színjáték alatt, hogy emancipálja őket. A lakosságot zsúfolt, sötét lukakba kényszerítette és elbátortalanította őket attól, hogy valódi otthont teremtsenek maguknak.

(1) Az angol irodalomban a „Russia”, Oroszország elnevezés túlélte a cári időket és használatban maradt a Szovjetunió ideje alatt is.

A rendszer megakadályozta a demokrácia növekedését, a hatalmat fanatikusok és gépezetek diktatúrája alá összpontosította és osztályharcot folytatott a parasztok, a szakemberek és a szellemi dolgozók ellen.

A társadalmi akarat kifejezésére semmiféle lehetőség sincs.

Páratlan barbársággal üldözte azokat a férfiakat és nőket, akiknek semmi más bűne nem volt, mint az a tehetőség, amit vállalkozással, iparkodással, intelligenciával és takarékosággal elértek.

A szovjet rendszer elvetette a Habeas Corpus-t (2), az esküdtszék előtti bírósági tárgyalást, a törvény előtti egyenlőséget.

Az államrendőrséget viszont rászabadította a lakások millióraira, ahova önkényesen beléphettek. Terrorizálta a lakosságot katonai felvonulásokkal, titkos rendőrséggel, besúgók millióival és könyörtelen büntetésekkel.

A rendszer deportált vagy agyonlőtt férfiak és nők százazreit, azért mert politikai eretnokséget vagy az alkalmazkodás hiányát fedezték fel náluk.

A szovjet rendszer cenzúra alá helyezett minden színdarabot, könyvet, sőt még operát is. Prostitúálta a sajtót, a rádiót és minden dobogót. Megszüntette a szabad véleménynyilvánítást, a gyülekezési szabadságot és ezer akadályt gördített a vallás gyakorlásának szabadsága és a hit szabadsága elé.

Rabszolgaság, barbárság és sivárság – az alapvető jellemzői a mai Oroszországnak, annak ellenére, hogy számtalan apró erény is látható.”

Will Durant rövidebbel a most idézett kötet után írta meg az *Oroszország tanulmányai* című munkáját is. A két kötetéről szólván Will Rogers, amerikai társadalom-komentátor azt írta az alkotóról, hogy azok közül a szerzők közül, akik a Szovjetunióban megfordultak, valószínűleg ő az, aki félelem nélkül adta közre mondandóját. „Azt közli, amilyenek ott a helyzetet találta.”

(2) A **Habeas Corpus** az angol jogból eredő jogelv, mely garantálja, hogy törvényes vád, illetve bírósági határozat hiányában csak rövid időre lehessen a személyt szabadságától megfosztani.

Tisztelt olvasóinkhoz!

Az Őrző számai igény szerint nyomtathatók. Ezért, ha valaki szeretné megkapni a korábbi számokat, jelezze, és eljuttatjuk hozzá.

Aki pedig nincs a levelezőlistánkon, de szeretne rákerülni, szintén jelezze.

Elérhetőség: Ámon Antal, 06 30 814 9917 vagy 06 1 257 0190 és:

antaltopamon@hotmail.com

Aki pedig elolvasta, ne dobja ki példányát, hanem adja tovább!

DWIGHT D. EISENHOWER

KERESZTES HÁBORÚ EURÓPÁBAN

Feláldozott katonák

A Szövetségesek két tábornoka a háború áráról

A háborúban mindennek ára van. Stratégia és taktika, rajtaütés és nagycsata – a hadvezetés minden katonai műveletet „beáraz”. Ám legyen szó a harcoló felek bármelyikéről, a végeredmény ugyanaz: a háború ára az emberi élet és az emberi szenvedés. Alábbi írásunk ezt a szomorú tényt szemlélteti.

Georgij K. Zsukov, a Szovjetunió marsallja magyaráz: „Kétfajta taposó akna van. Az egyik a személynek van szánva, könnyű súlyra robban, a másik a katonai járműnek van szánva, nagyobb nyomásra detonál.

másik a katonai járműnek van szánva, nagyobb nyomásra detonál.

Amikor mi aknamezőhöz érkezünk, a gyalogságunk úgy nyomul tovább, mintha az aknamező nem volna ott. A veszteségeket, amit katonákban elszenvedünk, úgy vesszük, mintha azokat golyószórókkal és tüzérséggel okozták volna a németek, amikor úgy döntöttek, hogy erős csapatokkal védenék azt a frontszakaszt az aknamező kiépítése helyett.

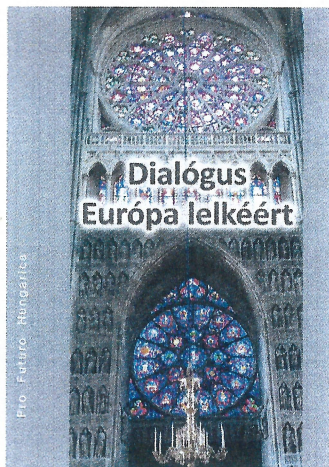
A támadó gyalogság nem robbantja fel a katonai járművekre méretezett aknákat, így miután az aknamező túloldalára jutottak, hídfőállást foglalnak, miután a tüzérszerészek elkezdi az akna kiásását egy jármű szélességben, amin keresztül aztán a járművek is előre mehetnek.”

Ezt a kijelentést Dwight D. Eisenhower amerikai tábornok, későbbi elnök, jegyezte fel a *Keresztes háború Európában (Crusade in Europe)* című 1948-ban megjelent könyvében (467-68.old.) Majd hozzáfűzte:

„Élénken elképzelem, mi történne, ha bármely amerikai vagy brit parancsnok ezt a taktikát követné. Még élénkebben el tudom képzelni, mit szólnának az embereink bármelyik hadosztályunknál ebben a kérdésben, ha csak megpróbálnánk ezt a gyakorlatot a taktikai doktrínánk részévé tenni.

Az amerikaiak a háború árát emberi életekben mérik, az oroszok viszont az országra nehezedő általános teherben.”

Fordította Ámon Antal

Dialogus Európa lelkéért *Féltett kontinensünk megbetegedett*

Európa lelkét sokan, sok helyütt keresik mostanában – kiváltképpen Európa közepén. Szellemi műhelyek és értelmiségi körök próbálják megválaszolni, hogy miként fordíthatók meg jelenkorunk kedvezőtlen folyamatai; s csak remélni lehet, hogy a közös gondolkodásnak eredménye lesz. E sorba illeszkedik a Pro Futuro Hungarica kiadásában 2017-ben megjelent „Dialogus Európa lelkéért” című

könyv is, amely szlovákiai magyar egyházi személyekkel folytatott beszélgetéseket tartalmaz.

Az interjúkat Csáky Pál felvidéki politikus, író jegyzi, s mint a kötet előszavában írja: „Szlovákiai magyar papok, lelkészek és egy világi tisztségviselő véleményét adjuk közre. Európa, a mi féltett Európánk ugyanis komoly problémákkal küzd, ezek egyike az identitásválság.” A téma aktuális, történelmi és távlatos látásmódot, ugyanakkor őszinte szókimondást igényel, hiszen arra a kérdésre kell megfelelni, hogy mit köszönhet Európa a kereszténységnek, s hogyan lehet ebből az univerzális emberi értékrendszerből a jövőben is meríteni.

A könyvben megszólaló megkérdezettek – tizenhatan – sokféle megközelítéssel elemzik Európa és benne a magyar közösségek jelenének és jövőjének kilátásait, térségünk helyét és szerepét. Azonban közös az iránymutatás, amelynek lényege, hogy fel kell fedeznünk a Szent István-i örökségünket, hogy megújulva keresztény-nemzeti értékeinkben hiteles és a megmaradást segítő utat mutassunk. Az interjúkban olyan igazságok hangzanak el, mint hogy az Isten által meghatározott rendet a mai, modern társadalmakban is meg kell valósítani, vagy, hogy ellent kell állni azon média-törekvéseknek, amelyek célja az „agymosás”. Mert nem adhatjuk fel az elveinket és az értékeinket, mert a krisztusi küldetés kötelez, s mert a szabadság és a felelősség elválaszthatatlan egysége szerint kell élni.

Az egyén és a közösség viszonyáról számos mély gondolat olvasható a könyvben. A megkérdezettek szerint a kereszténység e tekintetben is hiteles alapot jelenthet, hiszen benne erő van és az a képesség, amely az egyént a közösségbe

tudja integrálni. Ezért is jelent „veszélyt” azok számára, akik csak és kizárólag az egyén mindenek fölött álló – a közösségi együvé tartozás értékét elutasító – szabadságában hisznek. Holott aki közösségben, szilárd kapcsolati rendszerben él, annak a személyisége, a teljesítőképessége és a boldogságérzete is erősödni fog.

Mindezekből következően a feladat is egyértelmű. Azon európai tagállamoknak, amelyek magukénak érzik a kereszténységet – ilyenek a V4-ek –, azoknak a nemzeti parlamentjeikben is érvényt kell szerezniük a keresztény és családi értékeknek.

Vasvári Éva

-0-

„A kereszténység leépítésével sokat veszíthet Európa—mondja Ausztrália egyik legbefolyásosabb vélemény vezére. Greg Sheridan szerint az Isten nélküli kultúra radikalizálhatja az embereket. A külpolitikai újságíró szerint a hitválság mellett a nemzetállamok függetlenségének megnyírálása is komoly veszélyt jelent.”

(HÍR TV, 2019. július 16.)

Ügyfélfogadás, összejövetelek

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a POFOSZ Hagyományörző Tagozatának 2016-tól átalakult az ügyfélfogadási rendje. Barátainkat és tagtársainkat **előzetes egyeztetés után** – bármely hétköznapon – várjuk a tagozat székhelyén: Budapesten, a XIV. kerület, Nagy Lajos király útja 155. számú irodánkban. Kérjük, hogy látogatási szándékát előre jelezze Ámon Antalnál – a tagozat elnökénél – a 06-30-814-9917 vagy a 06-1-257-0190-es telefonszámon. Az előzetes bejelentkezés Vasvári Évánál, a hagyományörzők elnökhelyettesénél is jelezhető a 06-20-428-7351 vagy a 06-1-781-3674-es telefonszámon.

A havonkénti találkozók a covid járvány miatt további értesítésig elmaradnak.

Felhívás

Emlékezzünk az 1956-os forradalom és szabadságharc

65. évfordulójára!

Az 1956 Öröksége Alapítvány az 1956-os forradalom és szabadságharc ideit, 65. évfordulója alkalmából visszaemlékezések megosztására kéri tagtársait. Várja mindazok írását, akik személyesen átélték a Rákosi korszak diktatúráját, akik részt vettek a forradalomban, illetve akiknek emlékeik vannak a magyar történelem e küzdelmekkel terhes, s a szabadságharcban kiteljesedő magasztos időszakáról. A személyes históriák térjenek ki a forradalomban vállalt küzdelmekre, szabadságharc leverése után átélt egyéni következményekre és a Kádár-korszak emlékezetére, végezetül a tagtársak írják le, hogy miként élték meg a rendszer-váltást és hogyan őrzik meg, s adják tovább 1956 lángját.

A visszaemlékezések – a visszaemlékezők engedélyével, személyiségi jogaik tiszteletben tartásával – javítás nélkül kerülnek fel a weblapra. Kérjük, a visszaemlékezők arcképes fényképet is csatoljanak írásuk mellé.

Kérjük, az emlékezők az alábbi kérdőív kitöltésével, illetve a segédlet útmutatása szerint készítsék el írásaikat.

Köszönettel: Szűcs Lászlóné

1956 Öröksége Alapítvány elnöke

Kérdések, minden interjúalanyhoz**Név:****Születési hely, év:****Szülők (név, dátumok, foglalkozás).****Testvérek adatai:****Iskolák****Hogyan élte meg, milyen tapasztalatai, élményei vannak a Rákosi korról?****Mi vezetett 1956-hoz? (Saját életében)****Mit csinált a forradalom alatt? Milyen következményekkel járt ez a tevékenység? (pl börtönévek)****Milyen emlékei vannak a Kádári időkről?****Hogyan élte meg a rendszerváltást?****Hogyan őrzi és adja tovább 56 szellemi lángját: /****Üzenet az utókornak: (Mit mondjak utódaimnak a megélt múltamról?)**

Engedélyezem az írásom interneten történő megjelenését (a megfelelő aláhúzással jelölje): *Igen* *Nem*

Fénykép

Történelem röplapokon – 1956

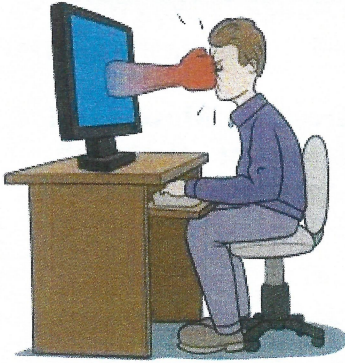
Dokumentumok sokasága „mesél” a forradalomról

A magyar nemzet heroikus küzdelmeit számos kordokumentum őrzi, köztük a kisnyomtatványok, a plakátok és a röplapok is. Az elmúlt években-évtizedekben az 1956-os forradalom és szabadságharc e különleges relikviáit is sikerült összegyűjteni, így a plakátok és a röplapok digitális változata immár megtekinthető az Országos Széchényi Könyvtár honlapján keresztül, valamint a Magyar Digitális Képek-könyvtár adatbázisában.

A Plakát-tár bevezetője szerint (<https://plakattar.oszk.hu/1956-tortenelem-roplapokon>): Léteznek olyan történelmi korszakok, hirtelen változásokat hozó intenzív, de rövid időszakok, melyeknek szükségszerű produktumai a gyorsan előállítható és terjeszthető kisnyomtatványok, melyek segítségével emberek százezreihez lehet rövid idő alatt, szerény technikai eszközökkel a napi információt eljuttatni. Ezekben az időszakokban létfontosságú volt a tömegek megszólítása, tájékoztatása, így az ilyen típusú dokumentumok ismerete nélkülözhetetlen az események, a kor megismeréséhez.

A magyar nemzeti könyvtár egyik fontos állományegysége az 1956-os forradalom és szabadságharc dokumentumait tartalmazza, amely közel 1500 darabból áll. Ezeket többségében nyomtatták, de van közöttük stencillel, írógéppel, játéknymda betűivel és kézirással készült is. A gyűjtemény legkorábbra datált darabja október 22-i. A forradalom első napjaiból kizárólag röplapok maradtak fenn, a szöveges plakátok elkészítéséhez szükséges, komolyabb technikával rendelkező nyomdák csak október 25-től álltak a forradalom rendelkezésére. A budapesti és a vidéki eseményeket egyaránt jól dokumentálják a különböző városokban, nyomdákban, esetleg amatőr módon előállított kisnyomtatványok. Az október 23. és november 4. közötti időből több mint ötszáz aprónyomtatvány származik, a későbbi dokumentumokat részben az ellenállás, részben a megtorlás érdekében adták közre.

A gyűjtemény létrejötte nem a véletlennek köszönhető. Az Országos Széchényi Könyvtárban megalakult Ideiglenes Nemzeti Bizottmány gyűlésén Hankiss Elemér vetette fel ennek szükségességét, mert „történelmi időket élünk”. Ennek hatására a korabeli sajtóban felhívás jelent meg „A forradalom dokumentációja készül a Széchényi Könyvtárban” címmel. Ezt követően indult el a gyarapodás, amely igen változatos volt: névtelen adományok a küszöbre helyezve, ajándékok, vásárlás.

A számítógépes etika tízparancsolata

Az egyéni felelősség megkerülhetetlen

Napjainkban minden korosztály használja az infokommunikációs eszközöket, mások mellett a számítógépeket. Ám milyen természetesnek tartjuk, hogy a komputerek kiszolgálják minden igényünket, olyan ritkán gondolunk az egyéni felelősségre, amely nélkülözhetetlen ezen eszközök etikus alkalmazása során. Alábbiakban – az etikai irányelvek közzétételével – a számítógép-használat tisztességszabályaira hívjuk fel a figyelmet.

1. Ne használd a számítógépet arra, hogy másnak kárt okozz vele.
2. Ne zavarj bele mások számítógépes tevékenységébe.
3. Ne szaglássz mások számítógépes fiókjaiban.
4. Ne használd a számítógépet bárminek az eltulajdonítására.
5. Ne használd a számítógépet hamis tanúzásra.
6. Ne másolj vagy használj olyan programot, amit nem vásároltál meg.
7. Ne használd mások számítógépét engedélyük, illetve megfelelő el-lenzolgáltatás nélkül.
8. Ne használd fel mások szellemi termékét.
9. Mindig gondoldj a társadalmi következményekre, ha programot írsz vagy rendszert tervezel.
10. Számítógépet mindig úgy használj, hogy azzal képviseled az ember-társaid iránti tiszteletet és figyelmességet.

National Computer Ethics and Responsibilities Campaign (NCERC), (The Age, 1994. június 21.)

A kép forrása: nkp.hu

Élet a munkásparadicsomban

Az alábbi viccek a munkásparadicsom fővárosáról, Moszkváról szólnak. Ma már hihetetlen a humorban összesűrített „életérzés”, ám generációknak kellett elszenvednie.

Hentesüzletben.

- Disznóhús van?
- Nincs.
- Akkor felvágott van?
- Nincs.
- Jó, akkor szalonnát kérek.
- Az sincs.
- Akkor miért tartanak nyitva?
- Mert lakatunk sincs.

-0-

- Gratulálhatsz a bádoglakodalmunkhoz – kiált barátjához a férj.
- ???
- Már tíz éve eszünk konzervdobozból!

-0-

Egy tüntetésen (ami egyébként elképzelhetetlen egy kommunista országban) a tüntetők kövekkel dobálnak. Egy arra járó nyugati turista megjegyzi:

- Nem így kell ezt csinálni! Nálunk tojást és paradicsomot dobálnak a tüntetők.
- Ha tojásunk és paradicsomunk lenne, nem is tüntetnénk – kiabálják vissza az emberek.

-0-

A pokol bejáratánál két ajtó van. Az egyiken a felirat: Nyugati pokol, a másikon: Keleti pokol.

Az odaérkezőknek a portás a keleti poklot ajánlja. A kérdezőknek el is magyarázza: a keleti pokolban hol szén nincs, hol gáz nincs, de gyakran üst sincs.

Az alább közölt 1956-os költemény egy ausztráliai emigráns folyóiratban jelent meg.

**KÉRDÉSEK,
amelyeket csak önmagának tett fel
egy vogul származású szovjet katona**

Hol a csatorna? Ez itt Szuez?
Csak egy zordon lánchidat látok,
rajta ijesztő kőoroszlánok.
De hol a csatorna, a hajók?
Hol vannak az angol harcokcsik?
Nem tudtam, hogy Szuezen is
már novemberben havazik?
Mi lesz velünk itt tavaszig?
A foglyok valami ismeretlen,
mégis ismerős nyelven beszélnek.
Hátuk mögött a kőoroszlánok,
a dideregtető sunyi végzet.
Ez itt Magyarország. A tiszték
ezt már eleve pontosan tudták?
A medve-őst látom álmomban,
nem sivatagot, nem csatornát.
Ezek itt rokonaink Ázsiából,
emelkedik a medve-isten,
hely van elég, ha nem is a földön,
mindnyájan elérték az égben.
Robbannak Molotov-koktélok,
összezavarodnak a dolgok.
Meghalok úgyis, ha nem állok át.
Szívem helyén lobog a fétis.
Ez itt Magyarország, ahol
otthon lehetnék végre én is.

(Adelaidei Magyar Értesítő, 2019. október.)

Utolsó benyomások egy romba dőlt birodalomról

Vitalij Vitaljev, a volt szovjet újságíró már évek óta Ausztráliában dolgozott, amikor az édesanyjának, Rimmának sikerült követnie. Az asszony 1991. december 31-én érkezett Melbourne-be.

Ezt követően interjút adott a fiának arról, hogy milyen tapasztalatokat szerzett a néhány nappal korábban megszűnt kommunista birodalom fővárosában, Moszkvában. A szövegből azért idézünk, mert érthetővé válik, hogy az 1956-os pesti és vidéki srácok milyen végkifejletek ellen vették fel a harcot.

Rimma: Magam mögött hagytam a romokat. A Szovjetuniónak vége, de Oroszország még nem alakult meg, mint egy normális ország. Ilyen élelmiszerhiányt a világháború óta nem tapasztaltam. Kislányként emlékszem, hogy akkor lisztből és hideg vízből készített egyszerű ételt ettünk a „zatirukhát”. Az emberek most ugyanezt eszik.

Borzalmas sorok állnak élelmiszerért. Készek ölni azért, hogy a kívánt dolgot megszerezzék. Láttam, hogy egy hadirokkantat majdnem megölték a krumpliórt állók, mert elővette a veterán igazolványát, hogy azzal előbb kerülhessen sorra. Ez lenne egyébként az egyetlen előnye a hadirokkantságnak.

Vajért vagy tejért az embereknek most regisztrálni kell sorszámért, több napra előre. Ezt minden nap újra kell ismételni, hogy ne essél ki a vásárlók sorából. Ha egy nap nem mész el, kihúznak a névsorból. A végén persze az is lehet, hogy az egész hiába volt, mert nincs áru. Azt egyáltalán nem lehet tudni előre, hogy mit fognak árusítani.

Vitalij: Az emberek sorállás közben miről beszélnek?

Rimma: Szidják a kormányt, a kommunistákat, a demokratákat, a zsidókat – általában mindenkit. Egy cukorért sorban állók között magam hallottam, hogy magas rangú katonatisztek ordítóva szidták a zsidókat gyakorlatilag mindenért.

Vitalij: Mit lehet mondani a nyugdíjasokról és a többgyermekes családokról?

Rimma: Ők szenvednek leginkább. Moszkvában gyakorlatilag nincs tej. A gyerekek hároméves korig tejjegyet kapnak, de azt is csak a szülők többórás sorállásával lehet beszerezni. Az egyedül élőket és a betegeket az éhínség fenyegeti. Ők fizikailag nem képesek órákat állni a fagyban, és nincs, aki segítse őket.

Rossz nézni, amint szétszakadt cipőikben a hóban kutyagolnak és csak egy spárga tartja a cipőt a lábukon. Ezek azok az emberek, akik egészségüket és egész életüket az országnak adták és a végén ezt kapják jutalmul. Sorsuk meg van pecsételve. Soha annyi embert, nőt, gyereket, öreget nem láttam koldulni az aluljárókban, mint most.

Röviddel azelőtt, hogy Ausztráliába indultam, láttam egy idős férfit a *Bielorussky* állomásnál. Rongyos, de jól szabott kabátja volt, jó minőségű szemüveget viselt és kinyújtott kezével koldult. Adtam neki egy rubelt és mondtam: Itt van ez, nagypapa, és imádkozzál értem a hosszú utazásomért. Keresztet vetett magára és halkán sírni kezdett. Én is sírni kezdtem.

Vitalj: Hogy néz ki Moszkva? Az utcák, az épületek?

Rimma: Egy teljesen magára hagyott város benyomását kelti. Senki sem takarítja az utcákat a jégtől, a hótól. A járdákat repedések, lyukak fedik. Senki se javítja a burkolatot. A vakolat hullik a házokról, a patkányok eluralkodtak.

Vitalj: Hogy állnak a notórius keményvaluta-üzletek?

Rimma: Előttük is hosszú sorok állnak. Most már nem büntetendő keményvalutát birtokolni. Viszont a választék ott is erősen korlátozott.

Vitalj: Ruházat?

Rimma: Se ruházat, se cipő. Az egyik állami áruház cipő osztályán egyetlen ódivatú papucs árválkodott a polcokon. Ez volt minden. A maszek üzletben viszont az árak megfizethetetlenek. Egy pár bakancs ára ötezer rubel, ami több mint egy havi átlagkereset.

Az orosz televízió decemberben be is mondta, hogy az öngyilkosságok száma drasztikusan emelkedett. Viszont el kell mondanom, hogy akármilyen szörnyű a helyzet most, nem lehet össze se hasonlítani azzal a félelemmel, amit augusztusban megéltünk, az augusztusi puccskísérlet során. Azt gondoltuk, hogy visszatér a sztálinista terror. Azt gondoltam, hogy itt a vége az én életemnek is meg az országomnak is. Akkor a TV-ben csak a Hattyúk tavát játszották és a puccsisták rendeleteit.

Szerencsére a puccs megbukott. Az emberek most szabadabbak és már nem félnek. Éhesek ugyan, de nem félnek és ez nagyon fontos.

(Fordította és szerkesztette: Ámon Antal. Megjelent a melbourne-i napilap, a The Age 1992. január 16-i számában.)

A MAGYAR POLITIKAI FOGLYOK SZÖVETSÉGE 1956-os HAGYOMÁNYŐRZŐI ÉS AZ 1956 ÖRÖKSÉGE ALAPÍTVÁNY 2021-ben

Irodalmi, történelmi pályázatot hirdetnek magyarországi és határon túl élő diákok részére 25 éves korig

I. Téma: Nemzetőrség a forradalom szolgálatában

I. Készíts interjút az 1956-os forradalom és szabadságharc idején működő Nemzetőrségről. Ha van rá lehetőség, kérdezz egy ma még élő, az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeit megélt nemzetőrt, illetve egy olyan személyt, aki – akár hagyományőrzőként – ismeri e szervezet létrejöttének hátterét, 1956-ban megfogalmazott céljait, s a nemzetőrök tevékenységét. Az interjúban világíts rá a nemzetőrök küzdelmeire, szűkebb-tágabb lakóköznyezetedhez köthető szerepvállalásukra és a forradalom leverését követő megtorlásukra.

Dolgozatodat elkészítheted közvetlen vagy közvetett interjú, illetve monológ formájában. **A közvetlen interjú** párbeszéd forma, konkrét kérdésekre adott konkrét válaszokat tartalmazó írás.

A közvetett interjúban mellőzhető a párbeszéd forma, az írásban a megkérdezett személyre hivatkozva közölheted mondandóját. (Például: X.Y. elmondta, hogy...)

A monológban a megkérdezett személy egyes szám első személyben mondja el történetét.

Terjedelem mindhárom formában: maximum 6-7 oldal.

II. Téma: Védőbeszéd az ártatlanokért – 1956

II. Írj egy védőbeszédet az 1956-os forradalomban és szabadságharcban részvevő ifjak mellett. Beszédedben győzd meg a képzelt vádlókat a forradalmárok igaz ügyéről, a magyar forradalom tisztaságáról és szükségszerűségéről, s 1956 történelmi jelentőségéről és nagyszerűségéről. Védőbeszédedet megírhatod konkrét személyre, helyszínre vagy forradalmi eseményre összpontosítva, de megírhatod helyszíntől és konkrét személytől elvonatkoztatva is: általánosságban, a forradalomban résztvevő ifjakra érvényesen.

Terjedelem: Maximum 6-7 oldal

Igény esetén az interjú elkészítéséhez – a megfelelő személyek elérése céljából – a POFOSZ 1956-os Hagyományőrző Tagozata segítséget nyújt. Ámon Antal telefonszáma: 06-30/814 9917.

D Í J A Z Á S

I. díj: 70.000 Ft

II. díj: 50.000 Ft

III. díj: 30.000 Ft

Beadási határidő: 2021. október 11.. hétfő 24 óra

A pályázatokat az antaltopamon@hotmail.com címre várjuk.

A pályázat eredményhirdetésének pontos dátumáról a pályázóknak értesítést küldünk.